

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Izljaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Slovenska ljudska stranka.

Dne 27. novembra t. l. je imel zopet dr. Šustersič svoj dan. V hotelu «Union» v Ljubljani so zborovali zaupniki ranjke katoliško-narodne stranke, namreč: Dr. Šustersič, Franc Šuklje, dr. Schweitzer, veliko število župnikov in kapelanov ter tisti ljudje, katere so ravno navedeni pripeljali s seboj v Ljubljano. Dr. Šustersič je vnovič trdil, da klerikalizma na Kranjskem ni. In, kakor pred leti v «Slovenskem Listu», tako je tudi sedaj udarjal na sentimentalno struno. Milo je tožil, da slovenske inteligence se sedaj ni v njegov tabor in da so temu krivi le predsodki in strah pred klerikalizmom, katerega pa — kakor rečeno — ni. In da bi izginil ta strah popolnoma in za vedno, izylekel je dr. Krek bel listič iz zepa in predlagal, da se od 27. novembra t. l. naprej katoliško-narodna stranka na Kranjskem imenuje: slovenska ljudska stranka. In kakor je Bog pri stvarjenju sveta mignil in je nastala iz teme luč, tako je izginila katoliško-narodna stranka, ki je prouzročila toliko bojev in sovraštva, ustanavljala in pokopavala konsume, organizirala ljudstvo po Marijinih bratovščinah, stranka, ki je zadrževala skozi štiri leta vse delovanje deželnega zbora in odjedla deželi na stotisoče državnih podpor, in na njeno mesto je stopila nova stranka, bela kot lilija in nedolžna kot angelj. In po dvorani je nastalo nepopisno navdušenje, Franc Šuklje je imel

čut, kakor bi prišla v deželo nova pomlad in «Slovenec» pravi, da je to zgodovinski dogodek.

Nam pa se vsiljuje v prvi vrsti eno vprašanje. Kaj pa je s programom stranke? Ali je ostal isti, ali se je izpremenil? Če se program ni izpremenil, zakaj se izpreminja ime, če pa se je izpremenil, zakaj se to ne pove. Nobena resna politična stranka ne išče imena po pratiki, kakor kaka bogata rodbina, ki je dobila prvega sina in kateri je na tem, da prvorojenček dobi lepo, blažoglasno, imenitno ime. Ime stranke naj označi njen program. Nihče pa ne bo tajil, da pomeni katoliško-narodna stranka vse kaj drugega, nego slovenska ljudska stranka. Prva teži v prvi vrsti za verskimi, druga za ljudskimi cilji. V eni ima duhovščina prvo in odločilno mesto, v drugi ni izključena, ali popolnoma enakopravna je z drugimi pristaši. Nobena resna stranka pa ne more izpremeniti svojega imena kakor Martin srajco, če pride v soboto zvečer od dela.

Mi za sedaj nimamo nikakega povoda, veseliti se te metamorfoze, ampak čakati hočemo, ali je katoliško-narodna stranka, ki se je zadušila v svojih grehah, s tem, da je oblekla novega Adama, tudi postala drug človek.

Prireditelji shoda zaupnikov niso pripeljali škofa Jegliča na shod in to so prav modro ukrenili. Ali če je ta krst sploh kaj drugega, nego navadna vaba za manj razsodne

okrožnemu uradu ljubljanskemu. Ne traja dolgo, ko mu podele mesto c. kr. okrožnosholskega komisarja in pozneje tajništvo kranjskih deželnih stanov.

To službo je opravljal do svoje zgodnje smrti. Umrl je, star šele devetintrideset let, dne 14. julija leta 1795.

V svoji mladosti je Linhart pesnikoval, in sicer v nemškem jeziku. Leta 1780 je izdal zaloigro v petih dejanjih «Miss Jeny Lome», nastopno leto pa zbirko svojih izvornih nemških pesmi.

Nemški je pisana tudi njegova zgodovina Kranjske. Naslov ji je: Versuch einer Geschichte von Krain und der übrigen südlichen Slaven Österreichs (Poskus zgodovine kranjske in ostalih Jugoslovanov avstrijskih). Izšla je v dveh delih, prvi l. 1788., drugi l. 1799.

V prvem delu govori o ljudstvih, ki so prebivala na Kranjskem, dokler se niso ondi

elemente narodno-napredne stranke, moralo se bo kmalu pokazati v dejanju.

Za kandidate katoliško-narodne stranke je postavljali škof Jeglič vso svojo stanovsko avtoriteto in vsa mnogobrojna cerkvena sredstva v boj. Za te kandidate se je razpostavljalo Najsvetejše, žugalo z večim pogubljenjem, pridigal se je bojkot, pretilo se je ljudem, da se jim bodo odrekla vsa verska tolažila na zadnjo uro. Ali vendar klerikalizma ni. Nasprotno pa so na ta način voljeni poslanci šli škofu na roko, ko je iztiskal denar iz ljudstva za svoje zavode, nalagal najubožnejšim slojem cerkveni davek, podpiral one špekulante, ki so gonili naše ljudstvo ob največjem delu trumoma po božjih potih in vtrjevali ga v vražah in prazneverstvu. Ti ljudski zastopniki podpirajo škofa v njegovem stremljenju, da zatro vsak prosti dih in v znanosti in umetnosti. In vendar je klerikalizem prazen strah.

Mi smo vedno mislili, da je to klerikalizem, in smo trdili, da je narodnemu gospodarstvu škodljivo početje in sicer škodljivo in graje vredno na strani škofa in na strani njegovih izvoljencev. Ali dosedaj je imel škof vsaj izgovor, da se gre za katoliške namene. In ravno tako so se izgovarjali izvoljenci vsaj pred svojo vestjo, da slone njihovi mandati na cerkvenem uplivu.

Ta izgovor je sedaj otežkočen. Najzabitejši kmet mora sčasoma izprevideti, da slovenska ljudska korist ne zahteva, da vzdrži škof na narodove stroške srednješolski zavod,

naselili Slovani; v drugem pa razpravlja zgodovino Slovanov do onega časa, ko so jih podjarmili Franki.

Škoda, da Linhartu ni bilo dano, izvršiti svojo zgodovino.

Posebne zasluge pa si je pridobil Linhart za svoj narod, da je priredil za slovenske igralce dve gledališki igri.

Prvi igra je naslov: «Županova Micka» (priredil jo je po Richterjevi «die Feldmühle»). Igrali so jo prvič v Ljubljani dne 28. decembra l. 1789. diletantje iz najodličnejših krogov ljubljanskih. Igra se je posebno prikupila. Igrali so jo že nešteto krat po najrazličnejših krajih naše domovine.

Druga igra se zove: «Veseli dan ali Matiček se ženi». Naslanja se na igro francoskega dramatika Beaumarchaisa.

Imenovani igri nista izvorni Linhartovi. Vendar sta srečno preloženi in prikrojeni našim razmeram. Z njima je položil Linhart

PODLISTEK.

Anton Linhart.

Ob stopenedesletnici njegovega rojstva.

Anton Linhart se je rodil dne 11. decembra l. 1756. v Radovljici na Gorenjskem.

Ko je izvršil srednje šole, je mislil vstopiti v jezuitski red, ki so ga pa prav tedaj odpravili. Zato se napoti v cistercijski samostan stiški in vstopi vanj pod imenom Kristijan.

Pa tudi v Stičini mu ni ugajalo. Gre torej na Dunnj in se ondi posveti juridičnim studijam.

Po dovršenih studijah se vrne v Ljubljano in vstopi kot uradnik v knežjeskofljsko pisarno, kjer ostane od l. 1773. do 1783. Potem pa prestopi kot protokolist k c. kr.

ko imamo v deželi štiri višje in eno nižjo državno gimnazijo, eno državno in eno mestno realko.

Najbolj omejeni plansar mora sčasoma pregledati, da to ni slovenska ljudska zadeva, če sta si nasproti dva slovenska kandidata in se za enega izmed njih moli v cerkvi, na izvolitev drugega pa stavi večno pogubljenje.

Če pomislimo na visoki polet, v kateri se je spustil «Slovenec» spomladi, ko je sprožil idejo «slovenske ljudske stranke», ki naj bi obsegala vse slovensko ozemlje, z dogodkom v hotelu «Union», moramo priznati, da so gospodje postali zelo pohlevni, tu je res gora, katero je stresel potres, rodila mislo. To bi se dalo napraviti mnogo ceneje, kajti, nobeden udeleženc tega shoda bi ne bil ugovarjal, ko bi bil «Slovenec» prinesel poročilo, da se katoliško-narodna stranka imenuje od danes naprej slovenska ljudska stranka.

Mi hočemo čakati dejanj. Če bo slovenska ljudska stranka to, kar obeta njeno ime, bomo imeli kmalu najlepší mir v deželi. V to svrhu pa je v prvi vrsti njena dolžnost, da popravi ali vsaj ne ponavlja grehov katoliško-narodne stranke.

V prvi vrsti naj pazi na to, da škof Jeglič ne bo zlorabljal verskega čuta našega ljudstva v nesrečne svoje finančne in verske spekulacije; da ne bo zlorabljal cerkvenih sredstev v politične namene, da se bo brigal le za svoj posel, naj se postavi v vrsto onih, ki pravijo, da duhovnik sodi v cerkev in ne v politično agitacijo in stacuno, naj se vpeleje v naše farovže zopet disciplina in pravstveno življenje, naj se na ljudstvo upliva v tem smislu, da naj v nedeljo moli in počiva, med tednom pa dela, naj se ga uči, da smo vsi bratje, četudi smo različnega političnega mišljenja in naj se ima pred očmi glavna naloga take stranke skrbeti za ljudsko izobrazbo.

V tej smeri bi imela prava slovenska ljudska stranka še obširno in zelo hvaležno torišče, tako delo bi dvignilo naše ljudstvo gospodarsko in duševno.

Ne dvomimo, da bo, če krene novo pečena stranka na to polje, imela kmalu v svoji sredi vso slovensko inteligenco. Dosedaj pa

temelj naši gledališčni književnosti. In to mu zagotavlja častno mesto v naši kulturni zgodovini.

Kot član kmetijske družbe je priredil po Waldsteinu za živinorejce jako porabno knjigo: Bukve od kug in bolezni goveje živine». Tiskana je bila l. 1792. v Ljubljani.

To so kratke poteze o Linhartovem življenju in delovanju. Kdor se pa hoče natančneje poučiti o tem zaslužnem možu, ta naj se blagovoli prihodnjo nedeljo, dne 17. t. m. popoldne udeležiti ljudskega predavanja v Kranju, kjer se bo obširneje razpravljalo o njegovem življenju in delovanju.

V Bohinj in k bohinjskemu jezeru!

Potopisi in zgodovinski utrinki. Piše Franjo P.—c.
8 Dalje.

«Ajdovski gradec» in Bitnje.

Sedaj smo kmalu na Bistrici. Prišedši izza cestnega ovinka pod Bitnjem, oziroma pred novim železniškim mostom med Bitnjem

smo skeptični, klerikalizem obstoji in steza svoje krepilje po gospodarstvu v deželi. Nikakor ne moremo se strinjati z optimizmom Franceta Šukljeja, da je vsled novega imena prišla v deželo že nova pomlad.

Dokler ne vidimo dejanj, ponavljamo: Čujemo sicer poročilo, ali nedostaja nam vere. Čakamo dejanj, dotlej pa trdimo, katoliško-narodna stranka ali slovenska ljudska stranka — to so besede.

Denarni zavodi v radovljiskem okraju in podjetnost Gorenjcev.

II.

6,461.863 kron, torej skoraj polsedmi milijon kron je bilo naloženega koncem leta 1904 v denarnih zavodih radovljiskega okraja. Temu nasproti je znašalo stanje posojil v omenjenem času 4,469.084 kron, torej približno polpeti milijon kron; okraj je v tem oziru torej aktiven za kaka dva milijona. Ako upoštevamo dejstvo, da velika nemška podjetja kakor tudi posamezni Nemci ne vlagajo svojega denarja že iz strankarskega stališča v slovenske hranilnice. — Belopečani imajo rajši zvezo s koroskimi denarnimi zavodi — vidimo, da je skoro ves naloženi denar le last domačega ljudstva, kmeta, trgoveca in obrtnika. Ne smemo pa prezreti, da je še mnogo oseb v okraju, ki vlagajo po stari navadi svoj denar v kranjsko hranilnico, nekateri tudi v mestno hranilnico v Ljubljani. Gotovo tudi ta svota naloženega denarja presega milijon, ki se pa približno izjednači s posojili hranilnic izven okraja.

Ko bi imelo naše ljudstvo malo več podjetnega duha, dalje nekoliko neustrašenih in previdnih gospodarskih voditeljev, bi pač toliko milijonov ne ležalo brezskrbno v hranilnicah v okraju, ki ima po svoji legi z neprecenljivimi vodnimi močmi, velikimi gozdovi, na križišču dveh velikih železnic vse pogoje zato, da postane eden najbolj industrijskih okrajev v državi. Ako bi se le par milijonov tega naloženega denarja investiralo za povzdigo prometa s tujci, sezidalo par planin-

in «Ajdovskim gradcem», že zagledamo najprej visoka cerkvena stolpa in hena poslopja takozvane «nove» Bistrice in potem dalje v ozadju tudi večinoma z deskami krite strehe «stare» Bistrice. Kdo bi si mislil, da se Bistrica šopiri v tako razprostrti, prirodnih krasot razkošni ravani med temi kamenitimi orjaki in gorskimi velikani?

«Ajdovski gradec» in Bitnje! Historični imeni sta to in zaslužita, da se jih mimogrede spominjamo, še predno se odpočijemo «pri Becu» na Bistrici. Ajdovski gradec je nam splošno poznan iz Prešernovega «Krstu pri Savici»; v tem gradu je bil namreč doma okrog sedmega stoletja Prešernov junak ajdovski Črtomir. Seveda, kdor ni pesnik, mu tega ni treba verjeti do pičice, pesnikom pa bi bilo odveč, raziskavati, da o postavku tega ajdovskega gradca še danes nimamo popolnoma zanesljivih izvernih poročil. Toliko je pa vendar dognano že kot verjetno, da je bila tu še za časa rimskega gospodstva prazgodovinska topilnica za železo. Sledove take iste nahajamo istotako na temu ajdovskemu gradu sličnem griču pri Jereki, «Dunaj» ime-

skih hotelov ali kaj podobnega, bi denar ne donasal lastnikom samo 4% obresti, temveč gotovo polovico več in bi zraver: oni, ki nimajo kapitala, lahko uživali dobrote razvite tujske industrije.

Toda vsak preobrat v nazorih kakega ljudstva potrebuje stoletja in vsa znamenja kažejo, da se s povzdigo izobrazbe tudi duh podjetnosti razvija sicer polagoma, toda vztrajno pri našem Gorenju. Pospešila pa je ta preobrat v mišljenju velika gospodarska evolucija v radovljiskem okraju, katera je nastala vsled gradbe dveh velikih predorov in karavansko-bohinjske železnice.

Ali bi se ne mogla ustanoviti v okraju zadruga ali delniška družba, katere glavni namen naj bi bil pospeševanje prometa s tujci z zidanjem vil, hotelov, z napravami plinjskih zdravilišč i. t. d.? Ali bi se ne moglo ustanoviti kako večje domače industrijsko podjetje? Nova bohinjska železnica nas je naenkrat postavila pred vrata našega največjega morskega trgovišča — Trsta, in velike investicije kranjske obrtne družbe kažejo, da ona spoznava ugodni položaj, ki se ji bliža, dočim naši domači podjetniki spé.

Naši kmetje se hodijo kmetijstva učiti v Švico, naj bi tudi naši gostilničarji, ki imajo opraviti z letoviščarji in turisti, napravili poučen izlet v Švico. Tam bodo šele spoznali, kaj se mora nuditi tujcu, da se ga privadi in tudi obdrži.

Kmetijski pogovori.

V boju za obstanek.

III.

In pri nas! Deželnozborske volitve. Pred cerkvijo izkliče občinski sluga: ta in ta dan se vrše deželnozborske volitve. Nekaj zaničevalnih, neslanih opazk in vse posvetovanje je končano. Par najetih agitatorjev gre po vasi, podpiše volilne listke in volilna torba je končana. Kandidat razglasi svoj program, največkrat pa še tega ne stori. Nihče ga ne razume, mnogokrat niti sam ne. Dovolj je, da ga priporoča duhovščina. Kandidat ne razume volilcev, volilci ne njega. — Kdo bi si tudi drznil sestaviti kandidatu

novanem. O tem poroča na podlagi lastnih raziskavanj tedanji oskrbnik bohinjskih plavžev in poznejši profesor montanistike in železarstva v Ljubnem, Franc Sprung v svojih zapiskih «Jahrbuch der k. k. geol. Reichsanstalt, II. Jahrg., p. 199». Z njim se strinja tudi znani geolog A. pl. Merlot (1849), E. H. Costa omenja v svojih «Reise-Erinnerungen» 1846, p. 179, tudi ta znameniti kraj. Po njegovi, oziroma profesorja Riehterja sodbi, je morala biti na tem griču važna rimska vojaška postojanka, ki se je bila opustila za časa ljudskega preseljevanja. To domnevanje se sicer itak lahko nanaša na poznejši čas srednje dobe, ko so Rimljane nadomestovali drugi narodi, ali brez domnevanja je pa tudi gotovo, da so se lastniki tega gradu, bodisi že Rimljani, ali Obri, ali Franki, ali Gotje kot vojskači ali le njih podložniki, oziroma teh potomci kot rudokopi, znali izdatno zavarovati pred sovražnim napadom. To nam potrjujejo močni okopi ali nasipi okoli gradu. Nasip je bil približno 60 metrov dolg in 70 metrov širok. Seveda so danes sledovi tega nasipa večinoma že uničeni, kajti pripoveduje

program in zahtevati od njega, da ga podpiše. — Dobi se semtertja mož, ki se zaveda svojega stanu, in priporoča v tem važnem trenutku posvetovanja previdnosti in zatrdila, da bo delal izvoljenec v prvi vrsti za koristi svojih volilcev. — Gorje mu! Garjeva ovca, brezverec, liberalcec, pobotnež, nepokornež, izmeček človeštva, hujskač i. t. d. leti na njegovo glavo. Strt, zaničevan, osramočen, od tovarišev-kmetov preziran, mora utihniti s krvavečim srcem, umolkniti mora in naj mu poka srce. — Junško drvé čez uničene in strtega tovariša, čez onega, ki jih je svaril pred pogubo — v pogubo.

Deželnozbornska volitev je končana. Kmet je ostal tam, kjer je bil, novoizvoljeni poslanec pa gleda zaničevalno s prezljivim nasmehom na pokornega in spleta bič, ki pada od časa do časa po njegovih plečih. Ponižen sluga je pa onih, ki so ga dvignili do slave kmetijskega poslanca, in pokorno čaka ukazov od zgoraj, ki jih tudi točno izpolnjuje in naj tudi poginja oni, za čigar koristi in napredek bi moral skrbeti, — ubogi kmet —

Povejte mi, dragi tovariši - sotrpini, kmetje, ali ni čista resnica? Kje je tukaj samozavest? Ali nam je mogoče napredovati, ali nam je mogoče doseči blagostanje, če sami teptamo svoje pravice z nogami, če sami spletamo bič, ki pada po naših plečih. — Ne bom klical: «Zdramimo se!», temveč le: «Učimo se spoznavati samega sebe in svoje koristi!» Ponosni bodimo na svoj stan, ki je najimennitnejši in najpotrebnejši na svetu. — In, če bomo enkrat ponosni na svoj stan, ne bomo dopuščali, da bi se blatil in zaničeval. Z žuljavimi rokami bomo ponosno branili svoje pravice in koristi. — Če to dosežemo, ne bodo sluge poslojpa, v katerem se sklepa o naših prošnjah, nam ukazovali, da si osnažimo črevlje. — Ne bomo prosili, temveč zahtevali bomo!

Oddaljal sem se že nekoliko od svojega namena, razpravljati o naših kmetijskih ranah: to ravnokar omenjeno spada tudi k temu, zato mi boste že oprostili, saj se na to še vrnemo. — — —

se, da se je največ kamenja iz tega nasipa porabilo za zgradbo bitenjske cerkve. Grič sam na sebi kakih 80 metrov, dvigajoč se nad ravnino Savice, je skrajna točka Ročevnice, kot severozapadnega izrastka Jelovice. Raz gričevi slemen se nudi potniku krasen razgled čez celo južnobohinjsko dolino od ravne Bistrice do skalovitih visokih pragov nad bohinjskim jezerom. V dokaz svojedobne rimske naselbine na tem griču naj bodo konečno se omenjene znamenite prazgodovinske izkopine, ki so se svoj čas našle na tem mestu, ko sta namreč učitelj Jakob Mencinger in tedanji kapelan Brencel pustila na vrhu griča kopati zemljo za vrt. Razen rimskih fibul so se našli takrat tudi mnogi drugi železni in bronasti okraski in razna orodja. Vzhodno pod nekdanjim nasipom se nahaja na več krajih gosto raztresena žlindra v različnih skupinah in značajih. Pod gričem zapadno doli je majhna prijazna vasica Bitnje s svojo starodavno cerkvijo in več drugih ostankov iz davno minulih vekov. Pred 18. leti je izkopal knez Windischgrätz pred cerkvijo nasproti ajdovekemu gradu 18 kostenjakov, več orodja in okraskov iz rimske dobe. Koncem vasi se deli cesta na Srednjo vas in Bohinjsko Bistrico.

Dalje pril.

Deželni zbor kranjski.

XII. (zadnja) seja dne 24. novembra.

Poslanec Hribar nujno predlaga, naj se za podporo barjanom, ki imajo vsled povodnji veliko škodo, dovoli 3000 K. Predlog takoj utemeljuje poslanec Hribar in končno podlaga, naj se seja pretrga, da more finančni odsek sklepati o tem. Potem, ko govore še poslanci dr. Šustersič, grof Barbo, dr. Žitnik, Povše, Drobnič in Arko, glavar prekine sejo, da je mogel imeti finančni odsek sejo. Ko se sejo zopet otvori, poroča poslanec Hribar in predlaga v imenu finančnega odseka, da naj se dovoli podpora vsem krajem, ki so imeli škodo vsled povodnji. Sklene se, pooblastiti deželni odbor, da sme do 20.000 K dovoljevati podpore po povodnjih prizadetim krajem. Pozove se tudi vlado, naj tudi ona kaj prispeva.

O nujnem predlogu narodno-napredne stranke radi uravnave službenih prejemkov učiteljskega osebja na ljudskih šolah poroča poslanec Hribar in predlaga v imenu šolskega odseka: Oženjenim ljudskošolskim učiteljem v deželi kranjski se dovoli od 1. dne decembra t. l. nadalje v mesečnih naprejšnjih obrokih izplačljiva draginjska priklada v visokosti 25% njihovih sistemizovanih stalnih temeljnih plač, in sicer za tako dolgo, dokler se definitivno ne uredi službeni prejemki učiteljsva na ljudskih šolah v deželi Kranjski. — V debati, ki se vname k temu predlogu, govore poslanci: dr. Šustersič, dr. Tavčar, Božič, Jaklič in poročevalec Hribar. — Odsekov predlog se na to sprejme.

O zavarovanju življenja in starostnih rent poroča dr. Krek, ki predlaga: 1. Deželnemu odboru se naroča, da ustanovi čimprej socialno-politiški svet po sledečih načelih: a) socialno-politiški svet ima informativni in posvetovalni značaj za socialno-politiške stvari, v kolikor spadajo v avtonomni delokrog kranjske dežele. b) Ta svet ima 6 oseb: zastopnika dež. odbora, zastopnika dež. vlade, dva zastopnika delodajalcev, ki ju določa trgovska in obrtna zbornica, in dva zastopnika delavcev, ki ju določijo delavske organizacije; in sicer enega kršč. socialna zveza v Ljubljani, drugega pa strankino vodstvo jugoslov. socialne demokracije v Ljubljani. c) Temu svetu predseduje zastopnik deželnega odbora. Opravilnik si določa svet sam po predlogu, izdelanem in v prvi njegovi seji predloženem od deželnega odbora. d) Delavska zastopnika prejemata za vsako sejo polne stroške in odškodnino, ki jo določi socialno-politiški svet v sporazumu z dež. odborom. e) zapisnik o sejah, kakor ga sklene svet, naj predloži dež. odbor koncem vsakega leta dež. zboru. f) Poslovna doba članov socialno-politiškega sveta se določa na tri leta. g) Deželni odbor se pooblašča, da sme v izvršitev teh sklepov potrositi za to potrebne vsote iz deželnega zaklada. 2. Poročilo deželnega odbora o zavarovanju življenja in starostnih rent se predloži socialno-politiškemu svetu v presojo. Ta predlog upravnega odseka se soglasno sprejme.

O prošnji društva «Jednakopravnost» zaradi cenjenih delavskih stanovanj poroča dr. Krek. Predlog se po priporočilu poslanca M. Arkota sprejme. — O preložitvi okrajne ceste Čatež-Lipa poroča poslanec Jaklič, o

predlogu za dovolitev vodovodne naklade v Novem mestu dr. Ferjančič, o podpori kmetijske družbe (dovoli se 7000 kron), poslanec Povše, o zvišanju potrebnosti za uravnavo Mirne pa poslanec dr. Žitnik. Vsi predlogi se sprejmejo. Ravnotako se sprejme: preložitve ceste na Stiklje (poroč. baron Apfaltrern), prošnja vodstva dekliske sirotišnice baronice Lichtenturnove za podporo (poroč. Pogačnik), prošnja obč. sveta ljubljanskega za zvišanje doneska novemu šestrazrednemu dekliskemu liceju (poročevalec dekan M. Arko), prošnja različnih učiteljskih vdov in sirot za podaljšanje milostnine (poročevalec župan Hribar) in prošnja podpornega društva kočevske gimnazije (poročevalec Pogačnik).

O prošnji «Dramatičnega društva» v Ljubljani za podporo poroča Hribar ter predlaga: «Dramatičnemu društvu» se dovoli deželna podpora za sezono 1904/5 in 1905/6 v skupnem znesku 25.200 K in izplača po odbitku prepustene razjemnice za lože v skupnem znesku 13.200 K, dveh obrokov dovoljenega posojila v skupnem znesku 1200 K in za kurjavo v lanski sezoni odmerjenega zneska 488 K 76 h, skupaj 14.888 K 76 h, torej v ostanku 10.311 K 24 h. — Razvije se živahna debata, v katero posežejo poslanci: dr. Šustersič, dr. Tavčar, grof Barbo, dr. Krek in poročevalec Hribar. Pri glasanju so bili sprejeti odsekovi predlogi z narodno-naprednimi in veleposestniškimi glasovi, klerikalci so glasovali proti.

Pogorelcem v Ratečah se dovolili 10.000 kron podpore. Reši se na to še več drugih večalimanj važnih prošenj z Dolenjskega in Notranjskega.

O samostalnem predlogu poslanca dr. Ferjančiča in tovarišev za zgradbo ceste skozi Črno v kamniškem okraju do štajerske meje poroča Mejač. Sklep: Deželnemu odboru se naroča, da zaradi zgradbe ceste skozi Črno do kranjsko-štajerske meje v namen zveze skozi Lučensko dolino do Luč zaukaže poizvedbe; da stopi v dotiko s štajerskim deželnim odborom radi nadaljevanja te ceste na štajerskih tleh in z interesenti osobito grajščino gornjegradsko in c. kr. vlado radi prispevkov in da po izvršenih poizvedbah poroča deželnemu zboru in radi zgradbe stavi primerne predloge.

O uvrstitvi okrajnocestne proge od Železnikov do Podrošta in pa o prevzetju in uvrstitvi nove ceste od Podrošta do Petrovega brda na deželni meji med deželne ceste poroč. Demšar. Sklep: I. preko predlogov deželnega odbora, naj se uvrsti okrajnocestna proga od Železnikov do Podrošta med deželne ceste in naj se prevzame nova cesta od Podrošta do Petrovega brda med deželne ceste, se preide na dnevni red; II. deželnemu odboru se naroča, da ne izplača prej še ne izplačane od deželnega zbora dovoljene vsote za imenovano cesto, dokler se temeljito ne popravi, o čemur pa naj deželni odbor poroča deželnemu zboru.

O samostalnem predlogu dr. Majarona in tovarišev o davčnih in pristojbinskih oprostitvah za industrijska podjetja poroča dr. Krek. Sklep: C. kr. vlada se naprosi, naj brez odloga izposluje, da se one davčne in pristojbinske oprostitve, ki veljajo za nova industrijska podjetja v Trstu in katastralni občini Milje po podaljšanem zakonu dne 10. avgusta 1895, št. 131 drž. zak., raztegnejo

tudi na celo kranjsko deželo. — Posl. Luckmann pozdravlja predlog in poudarja, da je razvoj industrije nujno potreben za deželo, da pa so se mu delale ovire. Zlasti kri- vično je, da se akcijskim družbam že plačani davek vračana med čisti dobiček, tako da morajo od plačanega davka še posebej pla- čevati davek. Tudi doklade so neznosne.

O samostojnem predlogu Ivana Hri- barja o ustanovitvi vseučilišča v Ljubljani poroča dr. Krek. Sklenilo se je: 1.) C. kr. osrednja vlada se glede na sklepe deželnega zbora kranjskega v sejah dne 28. februarja in 28. decembra 1898 nujno pozivlja, da po- spleši vse predpriprave za ustanovitev vseučil- išča z bogoslovno, pravoslovno in modro- slovno fakulteto v Ljubljani in da kar naj- preje mogoče pri državnem zboru izposluje ustanovitev takega vseučilišča. 2.) Izvoli se pod predvoditeljstvom deželnega glavarja od- poslanstvo še dveh članov deželnega zbora v ta namen, da zaprosi avdienco pri Nje- govem Veličanstvu cesarju ter ob vznožju Najvišjega prestola izroči najudanejšo prošnjo za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani. 3.) Iz- volijo naj se iz deželnega zbora trije člani v ta namen, da stopijo v stalen vseučiliški od- bor, v katerem naj bodo z enakim številom odposlancev zastopani: občinski svet ljub- ljanski, »Matica Slovenska«, društvo »Pravnik« in profesorski zbor knezoškofijskega seme- nišča v Ljubljani. Ta odbor naj stopi na primeren način v dotiko tudi z zastopniki slovenske akademične mladine na dunajskem, graškem in praškem vseučilišču. 4.) Dovolj se iz deželnega zaklada vsota 3000 kron, ki naj se izplača navedenemu vseučiliškemu od- boru v ta namen, da razpiše derila po 1000 kron za troje najboljših znanstvenih spisov, katerih eden naj bodé pravoslovne, drugi modroslovne, tretji pa bogoslovne vsebine in katerih vsak obsegaj najmanj pet tiskanih pol. Ta vsota izplača se pa temu odboru le tedaj, če se zaveže poskrbeti za to, da oni spisi, katerim prisodi darila, izidejo v tisku. — V debati govore poslanci: grof Barbo, Hribar, dr. Šuštersič, dr. Krek in dr. Schwartzler.

O nujnem predlogu poslanca Povšeta proti uvozu prašičev iz Italije, proti odpravi mejne zaprtine proti uvozu živine iz Rusije in balkanskih držav ter za državno podporo v prospeh živinoreje poroča Mejač. Sklenilo se: I. Odredba državne vlade, ki dopušča, da prihaja iz Italije, ki je okužena s prašičjo kugo, v našo državo uvoz prašičev, je naši prašičereji silno kvarna. Zato zahtevamo, da se temu uvozu zopet zapro naše meje. II. Deželni zbor nujno prosi, da se pod ni- kakimi pogoji ne odpravi dosedanja mejna zaprtina proti živini iz Rusije in balkanskih držav, ter da državna vlada skrbno štiti pri sklepanju trgovskih pogodb našo živinorejo, to najvažnejšo panogo našega kmetijskega gospodarstva. III. Državna vlada se prosi, da z izdatnimi državnimi podporami pospe- šuje razvoj in napredek vseh vrst naše živi- noreje tako, da bo domača živinoreja kar naj- boljše zmožna oskrbovati ves domači trg in tudi še znaten del razpolagati za izvoz.

Ko se odobri se nekaj prošenj in peticij, se zasedanje deželnega zbora odloži.

Dopisi.

Iz Kranja. (Meščanska godba) je imela svoj redni občni zbor dne 3. t. m. v mestni dvorani. Iz poročila društvenega taj- nika gosp. Rudolfa Pibrouza posnemamo, da se je število izvršujočih članov pomnožilo za enajst oseb, tako da godba obstoji iz kapelnika in 24 mož, kateri stalno bivajo v Kranju. Godba toraj ni več odvisna od tujcev. Zanimanje za godbo je bilo splošno; to dokazuje dejstvo, da je odbor pridobil 42 novih podpornih članov. Za iz- vezbanje in napredek godbe je odbor po- sebno skrbel. Vaje izvršujočih članov so se vrsile dvakrat na teden pod nadzorstvom društvenega tajnika in so bile redno obiskane. Za naraščaj godbe je skrbel odbor s tem, da je ustanovil godbeno šolo pod nadzorstvom g. prof. dr. J. Žmavca. Uspeh te šole je bil zelo povoljen. Za povzdigo civilni godbi ne- obhodno potrebne discipline je odbor poleg drugih določil tudi »Hišni in službeni red« za izvršujoče člane in gojence. V pre- tečenem letu se je društveni inventar zdatno pomnožil. Odbor je preskrbel tudi nove uniforme za 24 mož. Glede javnih na- stopov je poročal društveni tajnik, da je godba priredila 12 promenadnih in 11 kon- certov z vstopnino, daje mirozove in budnice. Godba je sodelovala izvmeni en slučaj pri vseh prireditvah tukajšnjih društev. Izven mesta je godba sodelovala pri različnih slav- nostih in veselicah v Ljubljani, Št. Vidu nad Ljubljano, Jesenicah, Hrušici, Kranjski gori, Škofji Loki, Železnikih, Trziču in Stra- žišču. Povabljena je bila godba tudi še ope- tovano v Ljubljano, Logatec in Laski trg, kjer pa ni mogla sodelovati, ker je bila za dotične dneve že oddana. Godba se je ude- ležila vseh cesarskih in cerkvenih slavnosti in pogrebov društvenih podpornih članov, oziroma članov njih družine. Pesnika Prešerna proslavila je na predvečer odkritja njegovega spomenika v Ljubljani, 75 letnico vladarja pa s slavnostnim koncertom. — Blagajnik g. K. Windischer poroča o premoženjskem stanju. — Društveni odbor je bil soglasno zopet izvoljen, namreč gg.: Ferd. Hlebš, predsednik; Josip Fuso, podprednik; Rudolf Pibrouz, tajnik; K. Windischer, blagajnik; I. Cof, I. Jagodic, Iv. Pr. Lampret, Tomo Pavšlar in Ed. Rooss, odborniki. V prvi odborovi seji so se dalje volili gg.: Rudolf Pibrouz, načelnikom, Iv. Pr. Lampret in K. Windischer prisednikom finančnega odseka in odseka za reklamo ter oddajo godbe; Tomo Pavšlar, načelnikom, Josip Fuso, arhi- varjem, Edmund Rooss in kapelnik W. Wlassak, prisednikom gospodarskega odseka. Vaje iz- vršujočih članov bode nadzoroval g. R. Pibrouz, solo gojencev pa g. I. Jagodic.

Iz Kropce. (Brezsrčen duhovnik.) Prejeli smo nastopni popravek: »Slavno ured- ništvo! Sklicujoč se na paragraf 19. tiskov- nega zakona z dne 17. dec. 1862. drž. zak. št. 6 ex 1863 zahtevam z ozirom na dopis: „Iz Kropce (brezsrčen duhovnik)“ objavljen v I. prilogi „Gorenjca“ št. 47 iz leta 1905, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni po- pravek: 1. Ni res, da sem Rezo Kožuh pri- pravil do tega, da je ves denar zapustila cerkvi, res je pa, da jo na to nisem nikdar pripravljaval. 2. Ni res, da je bilo 800 K, res

je, da je bilo le 500 K. 3. Ni res, da ni brat nje nič dobil, res je pa, da je dobil svoj postavni delež. 4. Ni res, da je slo vse v farsko bisago, res je pa, da ni šel niti vinar v farsko bisago. 5. Ni res, da hodim na smrtno posteljo priganjal ljudi, da zapuste vse premoženje cerkvi, res je pa, da se ni- koli nisem bolnika prigovarjal, komu naj za- pusti premoženje. V Kropi 28. novembra 1905. Fr. Hoenigmann, župnik.» — (Svojega dopisnika prosimo, naj odgovori na ta po- pravek. Op. uredništva.)

Loške novice.

— Redni občni zbor »Narodne Čitalnice« v Škofji Loki se bo vrsil v ne- deljo, dne 10. t. m. ob polosmih zvečer. Na- dejamo se, da se ga udeleži vsaj večina gg. članov in da ne bo treba, liki lani, zaradi nesklepnosti preložiti ga in s tem provzro- čati odboru novega, nepotrebnega dela. Na- dejamo se tudi, da se gg. člani ne bodejo mogli še pritoževati, da se ni skrbelo vstre- zati vsem njihovim željam. Seveda je še vedno mnogo treba storiti, a pričakujemo, da se bo še storilo — če se le ne bo krsila složnost! Uvaževanja vredna je zlasti želja g. predsednika dr. Arkota, da bi se za nar- odno delo morale vpreči tudi mlajše moči. Potrebna bi pa tudi bila javna ljudska knji- žica in javna predavanja. Proč z nazadnja- štvom in združujmo se vsi za svobodo in napredek! Torej na svidenje na občnem zboru čitalnice!

— Miklavžev večer, ki ga je prire- dil odbor naše »Narodne Čitalnice« minuli torek, 5. t. m. zvečer, je uspel prav dobro. Sv. Miklavž, v spremstvu angeljev, je izborno rešil svojo nalogo. Tudi otročki so bili za- dovoljni, ker jim je delil sv. Miklavž obilo slaščic in — sib, seve brez batin, in ker nista stopila parkelja v akcijo, dasi bi bila tako rada. Žal, da smo pogrešali mnogo narodnih rodbin z njihovimi otročki pri na- stopu sv. Miklavža, a še bolj smo pogrešali njih same pozneje, ko se je razvila prav animirana zabava s sodelovanjem novega pevskega zbora, srečolovom itd. Predsed- nik »Nar. Čit.«, g. dr. A. Arko, se je v iz- branih besedah zahvaljeval vsem prisotnim, ki so s svojim prihodom omogočili tak za- baven večer, posebno hvalo pa je izrazil g. predsednik, kakor tudi vsi udeleženci, g. skla- datelju O. Devu, ki je vodil petje in bil sploh duša celi prireditvi. Vse točke sporeda so popolnoma ugajale in nekatere pa so se na splošno zahtevale morale celo ponavljati. Pred odhodom zapelo se je še par domačih. Vsem se je na obrazu zrcalila zadovoljnost. Da se je v naši Škofji Loki jelo probujati društveno življenje. Zlasti pa je vse vzradoščeno, da se je oživil pevski zbor. G. Dev naj pa iz- voli s pričetim nadaljevanjem in mu želimo, da svoj zbor izpopolni še z novimi, dobrimi pevskega močmi!

Radovljiske novice.

— Seja občinskega odbora dne 4. t. m. Predseduje župan gosp. dr. Janko Vilfan, navzočih 11 odbornikov. — Radi za- motanih občinskih zadev vsled volitev v letu 1904 se je mogel šele sedaj predložiti račun za omenjeno leto. Za pregledovalca računov se volita gg. I. Šuštersič in I. Vurnik. —

Proračun za leto 1906 izkazuje 3225 kron 79 vin. dohodkov in 9349 kron 2 vin. stroškov. Primanjkljaj se pokriva kakor letosnje leto s 46 % doklado na vse neposredne davke izimši osebno dohodnino in s 25 % naklado na užitnino od vina, mošta in mesa. Pri daljši debati, ki se je vnela pri proračunu, se sklene, da se iz zneska 3727 kron 2 vin. za šolske potrebščine izloči ona svota, ki odpade na kupnino šolskega sveta, ker je to izreden izdatek, in da to svoto krajni šolski svet pokriva iz svoječasnega skupila za staro šolsko poslopje. — Prošnja občinskega starešinstva na okrajni šolski svet, da se tukajšnja ljudska šola razširi v petrazrednico, se vzame z odobravanjem v vednost. — Županstvu se naroči, da takoj izterja zaostale pasje takse za leto 1905 in se v letu 1906 v tem oziru postopa z vso strogostjo. Takse so oproščeni le posestniki priklenjenih psov. — Sklene se, da se iz ustanove gospe Hočevarjeve odbari z vso obleko 16 ubožnih šolskih otrok, katere je priporočil krajni šolski svet. — Prizivu gospe Tince Fajdiga zoper županski odlok, da ne sme predreti zidu v svoji hiši proti ozki ulici ob Hudovernikovem vrtu, se iz razlogov v odloku ne ugodi. — Vdovi Varlovi se podeli podpora iz Hočevarjeve ustanove. — Ponudba g. stavbenika Hroneka, da prepusti svet pred svojo vilo mestu brezplačno, se z zahvalo sprejme. — Starešinstvu se prepusti, da nastavi novega redarja, pri čemur se je v prvi vrsti ozirati na prosilce-domačine, ako so zato sposobni. — Določa se, kako odškodnino naj da gosp. Oton Homan za porabo srenjskega sveta. — Namenska pritičija v šolski ustanovni hiši se določi na letnih 108 kron. — Ker je pot od Žanove gostilne do graščinskega poslopja privatna graščinska last, ima tudi graščina skrbeti, da se popravijo stebri ob koncu zida. — Občinski odbor sklene, da se občina udeleži prodaje starega šolskega poslopja in se starešinstvu dovoli kupiti poslopje, ako bi cena bila primerna in se s tem redni občinski izdatki ne zvišajo. Hiša bi se eventualno porabila za občinsko pisarno, pesvetovalnico, stanovanje obč. sluga in občinske zapore. — Cestni odbor naj se opozori, da bolje pazi na cesto skozi Radovljico. — Županstvo naj skrbi, da se svetilke redno vsak večer prižigajo.

— Na zadnjem občnem zboru »Zabavnega kluba« v Radovljici se je volil sledeči odbor: predsednik g. dr. Janko Vilfan, odborniki gg. Oton Homan, Fran Jaklič, Rajko Mlejnik, Mihelangel baron Zois, dr. Rudolf pl. Andrejka in Fran Predalič.

— Miklavžev večer, ki ga je priredil »Zabavni klub«, je uspel prav dobro. Nad 60 šolskih in drugih otrok je bilo prav bogato obdarovanih. Za prireditve so si stekle posebne zasluge radovljiške dame.

— Umrla je dne 4. t. m. najpremožnejša posestnica v Radovljici, gospa Marije Hudovernig.

— Šolska kuhinja. Po požrtvovalnosti radovljiškega uradništva in meščanstva se je zopet omogočilo, da dobe revni šolski otroci iz okoliških vasi po zimi vsak opoldan gorko kosilo in jim ni treba prezebovati na prostem do popoldanske pouka.

Dolenjske novice.

— Mošt raznesel sod 12 vedrov. Ker se o tej nezdgi, ki je zadelo sirom zna-

nega posestnika paro-zage in gostilničarja g. Josipu Košičku v Novem mestu ravno sedaj, ko je poslal novomeški boletni urad nekaj popravek v »Slovenca«, povsod pri nas tolikanj govori, poprašali smo na pristojnem mestu samem in izvedeli sledeče stvarno dejanje: G. Košiček je dobil dne 17. oktobra 15 barigelj (sodov) vina po železnici iz Gorice. Le-tega je doma od zunaj pretočil v klet. Tako je bilo vkletenih 12 sodov mošta in 3 sode starega vina. Sodi s starim vinom so se zabili, dočim se je pri sodih z moštom pustilo vehe deloma na rahlo nad odprtino, deloma so bile vehe kar poleg položene. Obvestil se je novomeški užitninski urad in dacar je prišel vino »zadacat«, to je bilo okrog 22. oktobra. G. Košiček je odkazal dacarju, kje je staro vino, in se posebej opozoril, kje je mošt. Na to je dacar sam pečatil in zapečatil vse sode, kakor bilo staro vino. — Dne 9. novembra popoldne je bil g. Košiček približno 1 uro poprej, ko se je nesreča zgodila, v kleti. Nekako ob 6. uri pa je sod z 12 vedri razneslo. Pri tem so počili vsi trije železni obroči. Ko je prišel nato obveščeni predstojnik urada novomeške dežel. naklade, mu je g. Košiček dobesedno rekel: »Odpri vse bariglje, boš videl, kako vre.« »Ah, kje bo zdaj še vrelo,« odgovori mu neverjetno dotični uradnik. »No, pa poslušaj ta le sod,« ga Košiček zavrne. In res neverjetnej gre k sodu in čuje, da vre, gre še k drugemu in tretjemu, vse vre. Nato je pa izjavil: »Zdaj pa le vse odpečatiti!« in res je pustil vse sode odpečatiti. Kdor tega ne verjame, se lahko še danes prepriča, kajti sodje so še dosedaj nezapečateni. Omeniti je še, da je bil mošt tako močan, da je celo 2 veliki steklenici, ki nista bili prav nič zamašeni, kar spotoma iz kleti grede, razneslo. No, in potem naj bi ne razneslo sod, ki je zabit in zapečaten? . . . Tako je kolikor možno stvarno poročilo v celi ti zadevi, katera, kakor čujemo, bo imela še svoje posebne posledice. Mi se vzdržimo vsacega komentarja, opozarjamo pa cenjene bralce na dve nasprotujoči si izjavi dotičnega uradnika, in sicer: »zdaj pa le vse odpečatiti«, te njegove lastne besede, ko se je sam prepričal, da nikakor ne gre pečatiti sode, z moštom polne, in drugo izjava njegova je v »Slovencu« z dne 22. t. m., ko trdi, da je sod razneslo le »v sled slabih obročev« in da je »dacar zapečatil vehe, kakor jo je zabil gospodar sam . . .

— Porotne obravnave v Novem mestu, ki so se pričele dne 20. m. m. končale so se v četrtek dne 23. m. m. Obsojeni so bili: I. Jože Marintič, poštni sel v Krškem, zaradi zlorabe uradne oblasti; pobiral je namreč denar iz Amerike došlih pisem. Obsojen na 6 mesecev. II. Helena Kavšek, preužitkarica iz Rateč, zaradi tatvine. Ukradla je svoji na smrtni postelji ležeči svakinji Barbari Višnjevcar na Logu tri hranilnične knjižice v vrednosti 3600 kron — 3 leta ječe. III. Karel Štamcar, pekovski pomočnik, izučen, v resnici pa potepuh, nevaren tujemu imetju in vsem tistim, ki drže veliko na »škapulirje« — 6 let ječe in prisilna delavnica. IV. Brata Dolenc, premogokopa iz Završ v litijem okraju, obdolžena uboja, oba obsojena, eden na 4, drugi na 3 leta. Zanimivo je, da se je starejši brat šele po obsodbi izjavil, da je le on kriv, in njegov brat čisto nодоlžen. Čuje se, da se uvede ničnostna pritožba za-

radi po nedolžnem obsojenega brata. V. Franc Zidar, potepuh iz Mirne, je zelo podoben Štamcarju, zato pa tudi istotako obsojen.

Tedenski politični pregled.

K položaju. Baron Gauč se je te dni posvetoval z voditelji večjih strank. Razen o proračunskem provizoriju se je razpravljalo pri tem tudi o volitvah v delegacije. Kakor hitro bo namreč n. Ogrskem opaziti količak ugoden preobrat, bo vlada pozvala takoj poslansko zbornico, da izvoli delegacijo. — Državni zbor je ta teden razpravljal o vladni izjavi glede splošne volilne pravice in o nujnem predlogu glede razmerja z Ogrsko. Poslanec Wolf je interpeliral radi brzogovnega pozdrava prestolonaslednika Ferdinanda katoliškemu šodu. — Zatrjuje se, da misli baron Gautsch odstopiti. — V slovanskih poslanskih krogih so krožile ta teden ogorčene vesti, ker nemški poslanci širijo vznemirljiva poročila o dogodkih na Češkem in da je nekaj polkov dobilo povelje, naj bodo pripravljene za odhod na Češko.

Gospodsko zbornico je pozivljala ministrski predsednik, naj se ne ustavlja volilni reformi. Gospodska zbornica se ne strinja z Gaučem. Pri otvoritvi ni bil navzoč minister Pientak, ker hoče odstopiti, ker je prišel s poljskim klubom v navskrižje radi volilne reforme, kateri se Poljaki upirajo.

Poštni uslužbenci groze z pasivno resistenco (tihim odporom), če se do 16. t. m. ne ugodi njih upravičenim zahtevam. Ker bi ta tihi odpor bil baš ob času, ko je primerna največ poštnega prometa, namreč božične dni, in bi trpela državna uprava na tem velikansko škodo, je upati, da bo trgovinsko ministrstvo toliko razsodno in bo hotelo doseči sporazumljenje.

Ogrski ministrski predsednik Fejervary potuje z Budimpešte na Dunaj, z Dunaja v Budimpešto in nazaj itd. Nič drugega nego o potovanjih njegovih ni čuti zadnji čas. Ta teden se baje odloči, ali se ogrski državni zbor razpusti ali odgodi. Ogrska koalicija se posvetuje, ali naj čaka še dalje razvoja razmer ali pa naj poseže aktivne v nje. — Venomer se pojavljajo vse pogostejše glasovi o novih poskusih pomirjenja med krono in koalicijo.

Rusko. Vojaški punt v Sevastopolu, ki je bruhnil na dan, je udušen. Nekoliko najboljših ladij ruske mornarice je v bitki zadobelo silne poškodbe. V Petrograd koncentrirajo iz pokrajn čete, za katere mislijo, da so še zveste carju, kajti polkom glavnega mesta ne zaupajo več. Iz pokrajinskih mest prihajajo vznemirjajoče vesti. V Kijevu so se spuntali razni tehniški oddelki. Iz Sevastopola je več kakor 2000 spuntanih vojakov z mnogimi topovi odkorakalo v deželo. V Odesi sta se uprla dva polka. V Petrogradu so minulo nedeljo zaprli 25 častnikov in moč gardnega polka Preobrazenskega zaradi revolucijske agitacije. V raznih drugih mestih narašča revolucijsko gibanje med vojaštvom. Najhujše pa deluje brzogovna stavka, ki se širi skoro po vsej Rusiji. Zveze s svetom so pretrgane.

Španska vlada je podala ostavko. Novo ministrstvo je sestavil Moret.

Buri dobili odškodnino. Kapska, oziroma angleska vlada je razdelila ravnokar med Bure 15,000,000 dol. kot odškodnino za te-

kom vojne razdejane hiše in drugo uničeno imetje. Z načinom delitve denarja Buri niso zadovoljni, kajti Angleži sedaj obračunajo vsa prejšnja posojila.

Novičar.

Osebnost. Oficijal in načelnik tukajšnje postaje g. Ivan Batagelj, je imenovan kontrolorjem na vseh kranjskih progah državne železnice. — Okrajni šolski svet kranjski je imenoval gospico Ivano Lampe, suplentko na tukajšnji dekliški šoli, začasnim učiteljicam istotam.

Shod zaupnikov narod.-napredne stranke se skliče — kakor poroča «Slov. Narod» od dne 2. t. m. — meseca januarja 1906. Razpravljalo se bode med drugim tudi o Gaučevi volilni reformi.

Imenovanje kontrolorja na kranjskih progah državne železnice nam sili pero v roke, da pojasnimo nekoliko to zadevo. Dosedanje mesto je bilo v rokah g. Vidica, Slovenca, rodom iz Ribnice. Kakor hitro je šel ta gospod v pokoj, se je oglasil cel kup kompetentov, največ seveda Nemcev, pa tudi nekaj Čehov. V resnici bi bil že kmalu imenovan neki Simon Brůx, rojen Čeh, da se slovenski narodni krogi niso še o pravem času genili in odločno zahtevali to mesto zase. Prav bi bilo, da bi se to zgodilo večkrat in o pravem času. Mesto kontrolorja je eno izmed dveh služb pri državni železnici, ki so v 7. razredu. Radi tega smo prav srčno veseli, da je dobil taisto zopet Slovenec. G. Batagelju moramo le najpresrečnejše čestitati na tem imenovanju.

Prvo ljudsko predavanje v Kranju. Dne 2. t. m. zvečer se je vršilo prvo ljudsko predavanje v kranjski čitalnici. Predaval je g. dr. Valentin Štepihar o «Vodi v pesništvu». V uvodu je predavatelj omenil, da je igrala voda glavno ulogo že pri staroklasičnih pesnikih; potem pa je prešel k modernim literaturam in zlasti natančno obdelal pomen vode v Dantejevi Divina comedia. Posebno obsirno se je pa bavil s slovenskimi pesniki, v kolikor so uporabljali vodo kot pesniški element, omenjal je v prvi vrsti Prešerna, Jenka, Levstika, Levca in Simona Gregorčiča. Poudarjal je, da gre vodi važno mesto tudi v narodnem pesništvu, kar je izpričal na posebno srečno izbranih zgledih; te zgledje je razdelil v zglede šegavega, sentimentalnega in sentimentalno-šegavega značaja. Posebno so ugajala njegova izvajanja o narodnem pesništvu. Koncem govora je občinstvo burno zahvalilo gospoda predavatelja.

Volitev treh članov v komisijo za cenitev osebne dohodnine v cenilnem okraju Kranju se vrši dne 21. decembra t. l., od 2. do 4. ure popoldne v Kranju pri davčnem referatu v sobi števil 16.

Narodna čitalnica v Kranju priredi na Silvestrov večer dne 21. t. m. veliko veselico s plesom, igro in šaljivo loterijo. Vpizori se velika Bissonova fina francoska burka v treh dejanjih «Dobri sodnik». Kdor se hoče prav od srca nasmejati, naj ta večer ne ostane doma; ker se je že počelo z vajami in se igra prav skrbno nastudira, je upati tudi povoljnega vspeha. — Ta igra se bo ponovila ob znižanih cenah na praznik Sv. treh kraljev 6. januarja 1906. — Na-

dalje naznanja odbor «Narodne Čitalnice», da se vrši letošnji občni zbor v soboto 16. t. m. točno ob 1/9. uri zvečer, v društveni bralni sobi. Prosi se mnogobrojne udeležbe!

Odbor.

Občni zbor kmetijske podružnice v Gorjih se vrši dne 10. decembra v posojilnični dvorani z običajnim dnevnim redom.

Častnim občanom je podpisani občinski odbor v izredni seji z dne 4. t. m. izvolil c. kr. okrajnega glavarja radovljiškega, preblagorodnega gospoda Otona pl. Detelo. Preblagorodni si je pridobil za našo občino nestetih zaslug. Zato nas iskreno veseli, da smo mu na ta način pokazali svojo hvaležnost. Hočemo pa tudi, da vsa širna javnost izve, kako spoštujemo in cenimo moža, ki nam ob vsaki priliki odkriva svoje dobro srce. Hočemo, da seže glas o njegovi prijaznosti in ljudomilosti še ven čez meje naše domovine. Saj ni vremena tako neprijetnega, ne poti tako težavne, ki bi mu zabranila, da se ne bi osebno potrudil k nam, ako potrebujemo njegove pomoči. Ob mrazu in vročini prihaja celo peš, ako to zahteva blaginja kmeta. Gotovo ne trdimo preveč, ako rečemo, da dežela Kranjska nima okrajnega glavarja, ki bi se bolj trudil za kmeta, in ki bi mu bilo ljudstvo bolj udano kot je Otonu pl. Detelu. Želimo le, da bi še mnogo let ostal v naši sredi. Za občinski odbor ovsiki: Anton Pogačnik, župan.

Čudovite stvari pripoveduje iz Bohinja «Planinski vestnik»: Pravijo, da je nad Komarčo pod Tičarico velika podzemeljska jama z velikim jezerom. V tej jami je baje mnogo kač rdečkaste barve in zelo neprijetnega duha. Pripovedujejo tudi o njih, da so dolge po dva sežnja in debele kot stegno človeka ter da prihajajo na svetlo le pred nevihtami. Tem kačam pravijo rupne kače. Jama je še nepreiskana in tudi za kače se ni še nihče zanimal. Pač so poizkusili dospeti v jamo in si ogledati jezero pred leti pastirji in drvarji, a ni se jim posrečilo. Izpustili so v jamo tramove, da bi bili znotraj napravili splave in se po njih vozili po jezeru; toda, ko so v jami na bregu pri luči pridno zbijali splave, so iz lukenj začele kače dvigati glave, pa so se vsi zbalji in zbežali. Od tega časa naprej ni še nihče stopil v jamo. Dobro bi bilo dognati, kaj je na govoricah v Bohinju v obojem oziru. Stvar je vsekakor jako zanimiva in gotovo ne brez vsega smisla. O resničosti govorice o kačah Bohinjci sami niso prepričani, pač pa se pripoveduje, da je podobno kačo videl neki kmetovalec tudi pod Babjim zobom, ker so tudi podzemeljske votline, da pa mu, ko je o tem pravil, nihče ni hotel verjeti. Za kraj, kjer je jama z jezerom, vedo baje le pastirji in morebiti tudi kak gozdar, ki je delal svoj čas v gozdih, ko je bila še v rabi naprava za spravlanje lesa iz gozdov nad Komarče v dolino.

Šišensko šolstvo. Spodnja in gornja Šiška imata neznosne šolske razmere, ki vpijejo po odpomoru. Vsled preobilice otrok in premajhnega šolskega poslopja ima zdaj I. in II. razred le po dve uri na dan ponuka, ki nikakor ne more zaznamovati tistih vspehov, ki bi na otroke ugodno vplivali, zlasti če se še pomisli, da je n. pr. v prvem razredu 114 otrok! Svet in prostor za novo šolo je že zdavnaj določen in tudi občinski odbor je imel že ogled in se potrebno dogovoril z

dotičnim gospodarjem, a od takrat spi vsa stvar, prav kakor bi ne bila nujno potrebna. Tako nujna in potrebna zadeva bi se ne smela prav nič več zavlačevati!

Pred sodnijo v Ljubljani se je vršila te dni zanimiva razprava proti «madami Löwy», ki je prostitutke, katere je imela v svoji «hiši», grdo odirala in sleparila. Obsojena je «madama» na 6 mesecev ječe, v denarno kazen 2000 K ter v izgon avstrijskih dežel.

Čestnim občanom je imenoval občinski odbor v Beli peči g. deželnega glavarja Otona pl. Detelo vsled zaslug radi preložitve neke ceste pri Štiklju in g. Simona Rieggra radi zaslug za ondotno nemško šolo.

S Klanca se nam poroča: Ana Čarman, posestnica na Klanecu pri Kranju, je kupila spomladi okoli sv. Primoža v Kamniku dva prešiča za 16 K. Enega je prodala sedaj za 120 K, drugega, ki tehta približno ravno totiko, pa bo zaklala doma.

* * *

Razpravljanje o pospeševanju prometa tujcev v Avstriji se vrši danes v soboto na Dunaju na vabilo železniškega ministrstva. Zastopana je tudi Kranjska.

Deželno razstavo prirede v Celovcu povodom otvoritve turske železnice.

Listnica uredništva.

Sorski župljan! Dopisov brez podpisa ne moreno priobčiti.

Gospodarstvo.

Tedenski sejem v Kranju dne 4. t. m. Prignalo se je 205 glav goveje živine, 8 telet, 87 prašičev, 2 ovci in kozlov, 6 buš, 50 kg pšenice K 8-50, prosa K 8-75, rži K 7-50, ovska K 8—, ajde K 7-50, fižol, ribničan K 13-75, koks K 14-75.

Loterijska srečka dne 2. decembra t. l.

Gradec: 45 75 35 48 36

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tolike v sebi, je torej najlaže prebavljiva, ne provzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni

Pristen samo z imenom
Ivan Hoff
in z levje varstveno znamko

Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev
1/2 » 1/2 » 50
Dobiva se povsod.

Naznanilo preselitve.

Podpisani se usojajo naznanjati slavnemu p. n. občinstvu, da je

preselil svoj čevljarski obrt

od dne 29. novembra 1905 v svojo hišo pred hotelom „Nova pošta“ števil 171 v Kranju.

V nadi, da mi slavno občinstvo ohrani tudi še zanaprej svoje zaupanje, beležim

z odličnim spoštovanjem

Ivan Potočnik

čevljarski mojster,

Književnost.

Janežič Anton, Deutsch-Slovenisches Hand-Wörterbuch. Četrta, predelana in pomnožena izdaja, predelal Anton Bartel. Celovec, 1905. Tisek in zaloga tiskarne Družbe sv. Mohorja (IV+906 str.). — Cena broširani knjigi 6 kron, s pošto 30 vin. več. — Vendar enkrat! Težko smo že pričakovali četrte izdaje Janežičevega ročnega nemško-slovenskega slovarja. Saj je poteklo dobrih pet let, kar je posla v knjigotrštvu tretja izdaja, katero je bil predelal prof. Anton Bartel s sodelovanjem nekaterih kolegov. Isti gospod nam je priskrbel četrto izdajo, kakor razvidno iz naslova. Pri tem zaslužnem delu sta mu v prvi vrsti pomagala priznani naš leksikograf, prof. Makso Pleteršnik in licealni skriptor Luka Pintar; na roko mu je šel tudi Anton Mikus, ki je prevzel mučni posel korekture in ga sicer podpiral z vrlimi nasveti.

Četrto izdajo je prof. Bartel predelal na podlagi slovensko-nemškega besednjaka Pleteršnikovega in Levčevega «Pravopisa». Kjerkoli je bilo potrebno, je dodal slovenskim besedam naglas. Iz praktičnih ozirov je uvedel le dve naglasni znamenji, namreč za dolžino *l*, in za kratčino *l*; to postopanje izdajateljevo moremo le odobravati. Za izpopolnitev besednega zaklada je v prvi vrsti bil obsežne zbirke iz Pleteršnikovega slovensko-nemškega besednjaka, pa tudi izpiske iz raznih učnih knjig, strokovnih spisov in besednih zbirk. Uporabila se je tudi Babnikova «Nemško-slovenska pravna terminologija». Vse to nam priča, da je četrta izdaja v resnici temeljito in vsestransko predelana in izpopolnjena. In s posebnim zadovoljstvom moramo povdarjati, da se je držal izdajatelj onih osnovnih pravil, katere sta z veliko opreznostjo, treznostjo in premišljenostjo glede našega jezika določila Pleteršnik in Levec; določila vsaj v onih točkah, ki se dajo pri živem jeziku sploh določiti. Žal, da ima v tem oziru pri nas Bartel tako malo posnemalec. Zato pa tudi se ni v doglednem času pričakovali, da bi se storil konec veliki jezikovni zmedenosti, v kateri skušajo naši časnikarji in pisatelji prekosliti drug drugega. Kako prav je imel Stritar, ko je pisal:

«Quot capita, tot sententiae,
vsak svoje mnenje ima v čisti!
Pri nas pa, oj, Slovenci, je
še hužje to: Pet glav, šest misli.
(«Drobiž» 1874.)

O porabljenosti nove izdaje tukaj pač ni treba govoriti. Dobro nam je še v spominu, kako vrlo nam je služila prejšnja izdaja; redek je bil slučaj, da bi bila pustila človeka na cedilu, ako se je zatekel vanjo, išoč-sveta in pomoči. Ker je četrta izdaja predelana in popravljena in ker je pridobila tudi na obsegu 4 tiskane pole, jo bomo rabili s tem večjim pridom in haskom. Dobrodošel bo vsakemu tudi besednjaku pridejan seznam najvažnejših krajevnih in lastnih imen.

Novo izdajo pa najtopleje priporočamo vsem svojim rojakom, bodisi kateregakoli stanu ali sloja. Zlasti pa svetujemo naši srednješolski mladini, da si jo čim preje in v kar najbolj množnem številu nabavi. Nasi novostrujarji v jeziko nem pouku sicer nekako od strani gledajo besednjake. Ko sem nekega gospoda nekoč vprašal, kateri besednjak bi se dal najbolj rabiti pri nemškem pouku v nižjih srednješolskih razredih, mi je kratko-

malo odgovoril, da ni treba imeti sploh nikakega besednjaka. Dodal je še krilato opazko, da bodi učitelj učencem živ besednjak. Jako lepo! Vendar pa ostanem pri svojem prepričanju, da je besednjak dijakom v spodnjih razredih večkrat neobhodno potreben, tudi če imajo za učitelja slučajno moža, ki je «živ besednjak». Zato dijakom toplo priporočam v nakup četrto izdajo Janežičevega ročnega nemško-slovenskega slovarja, vsaj dosedaj, dokler nimajo na razpolago nalašč zanje prirejenega slovarja.

Prof. Bartla moramo zahvaliti za nemal trud, ki ga je imel, prireajoč četrto izdajo; družbi Mohorjevi pa bodi hvala, da je prevzela stroške te izdaje in nam jo podala v lični, ukusni obliki, in to za primerno ceno.

Z novim ročnim slovarjem smo storili lep korak naprej v naši leksikografiji. In upajmo, da pride tudi skoro čas, ko dobimo v roke predelano, drugo izdajo velikega Cigaletovega nemško-slovenskega slovarja. Ali ne bi šla ta stvar, ako bi se združilo nekaj vnetih mož okrog prof. Bartla in zlasti še prof. Pleteršnika, ki nam je podal izborni slovensko-nemški besednjak.

V najem se daje radi bolezni gospodarjeve

gostilna.

in sicer na račun ali od litra.

Naslov pove upravništvo «Gorenjca». 208—2

Poslano.*

Odgovor na „Poslano“ v št. 48 „Gorenjca“.

Podpisani si usoja na omerjeno «Poslano» naslednji stvarni odgovor podpisanim p. n. «več odje»
* Za vsebino je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor zahteva zakon. 212—1

malcem» v pojasnilo: Okusi in pojmi so jako različni, vendar pri sedanjih vodnih razmerah tožiti o najslabši razsvetljavi, ni kar nič na mestu; lahko rečem, to je nerեսnica. Res pa je, da je moč električne luči, odkar vodne razmere zadovoljujejo, pravomerna. Ko je nedostajalo vode, je bila moč luči v isti meri nezadovoljiva, kolikor večje je bilo razmerje med uporabo električnega toka in med množino dotekajoče vode. Če se rabi 2 m³ vode, ledostaja potem 800 litrov, kolikor jo je bilo n. pr. pretečeno poletje. Da jesenske povodnji kako noč obrat prepričajo ali pomanjšajo, je matematična posledica zakona, da razvija voda gonilno silo v zaprti posodi le, če ima tlak (diferenco med prihajajočo in odhajajočo vodo). Upliv listja v vodi je najbolje, ako neverjetnež ob prihodnji priliki osebno studira. Podpisaniu p. n. odjemalcem bodi tudi povedano, da svetloba žarnic pri uporabi pojema. Nekateri izdelovalci žarnic sicer jamčijo tisočurno gorljivost, a to se pravi, da žarnica sploh le more 1000 ur goriti, ne pa s prvotno svetlobo. 14-svečna žarnica n. pr. v našem omrežju pri napetosti 220 voltov med 0 in tečajem prvotno gori s 16 normalnimi svečami. Potem začne svetloba polagoma pojemati ter nima rečena žarnica čez 300 ur več nego približno za 14 norm. sveč svetlobe. Po preteku 500 ur je žarnica popolnoma izrabljena, ker ima svetlobe približno le še za 10 do 12 sveč. Daljino razmerje je še slabše. Priliko imam opažati razne žarnice. Nekaterje 16-svečne so tako izrabljene, da komaj za 5 sveč svetlojo. Nabavite si torej novih žarnic in ne bočete imeli povoda pri napetosti 220 voltov tožiti o slabi luči. Da imamo pri dovoljni vodi omenjeno napetost, povabim Vas v centralo, da se o tem prepričate. Da bi hotel žarnici 16 normalnih sveč, ki je gorila 500 ur, dovesti toliko napetost, da bi za 16 norm. sveč svetila, potem bi imele Vaše žarnice kratko življenje in popravila v naveljavi bi imel čez glavo, ker napetost bi bila čezmerno visoka; izolacija pojema namreč v kvadratičnem razmerju z rastočo napetostjo. Kdor želi več pojasnil glede enakomerno gorečih žarnic, sem mu draga vrlje na razpolago.

Da električna luč tuintam ugasne in Vas «na cedilu pusti», so vzrok mnogokrat razne branke pri hišnem ali celo pri glavnem odkroju na drugu. Branka v električnem omrežju je tako potrebna kot oko v glavi. Novo branko v hišni odkroj uvesti je lahko in storim vam to po možnosti takoj, da mi le izvolite naznaniti. V sled poprave celega glavnega odkroja na drugu, katerega sem izvršil poleti, je mogoče tudi to branko takoj ustaviti, kar se zgodi kakor hitro mogoče. Služba in osohje pri elektrarni je iz gotovih vzrokov v sedanjem tiru porazdeljeno, radi česar je možno glavno branko, od koje je večkrat po 60 amperov odvisnih, šele čez delj časa (2—3 ure) ustaviti. Da glavna branka pretopi, je večkrat luja neprirednost in radevednost vzrok. Neumestno je torej očitati g. Kreuzbergerju brezbriznost ter mu dajati svete za redno oskrbnitvo. — Res je, da ni rezerve, ali na to odgovarjati, ni moj namen. Z velespoštovanjem

F. Sax, elektrotehnik.

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

katerega plačuje hranilnica sama.

1—25

Stanje vlog K 3.829.790-31. Stanje hipoteknih posojil K 2.114.328-25.

Izvrstna prilika potovanja v

Ameriko je danes čez

Hamburg

z najnovejšima parobrodoma, s katerima je sigurnost vožnje najpopolnejša ter zibanje parobroda skoraj popolnoma prepričeno. Še več povedo številke obsežnosti novih parnikov, katere se imenujeta:

prvi: Amerika 690 čevljev dolg, 74 širok, 53 glob., nosi 22.250 ton,

drugi: Kaiserin Augusta Viktoria nosi 25.000 ton, ter vsaki še enkrat večji

kakor danes veliki parniki, ki obsegajo samo po 8.—12.000 ton. — Vožnja preko oceana traja samo 7 dni. Potniki odhajajo v ponedeljek, torek in četrtek vsakega tedna iz Ljubljane. — Na željo pošilja natančni pouk brezplačno zaslopnik Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig, Ljubljana, Dunajska cesta 31.

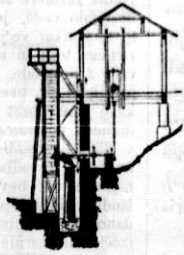
Seydlin

Najbolje za zobe.

Dobiva se v lekarni g. K. Savnika Kranju.

G. Tönnies

104-79

tovarna za stroje, železo in kovin-
livarna v **Ljubljani** priporoča
kot posebnost **žage in vse**
stroje za obdelovanje lesa.
Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezane neposredno
z vratilom. Sesalno-genera-
torski plinski motori, naj-
cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-61

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

**Najcenejša in največja domača
eksportna tvrdka.**

**Razpošiljanje švicarskih ur na
vse kraje sveta!**

Urar in trgovec

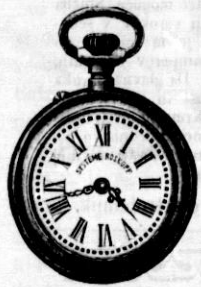
H. SUTTNER v Kranju

priporoča svojo izborno zalogo najfi-
nejših natančnih **švicarskih ur**, kakor
najbolj slovečih znamk Šafhausen, O-
mega, Roskopf, Urania i. t. d.

**Zlatnine in srebrnine, kakor nakras-
ki, verižice, uhani, prstani, obeski**
i. t. d. najfinejšega izdelka po najnižjih
cenah. — **Dokaz, da je moje blago**
zares fino in ceno, je to, da ga raz-
pošiljam po celem svetu in imam od-
jemalca tudi urarje in zlatarje glav-
nih mest.

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik,
kateri se pošlje zastoj in poštine
prosto.

Moške ure, 2 tretjini naravne velikosti.

St. 502. Nikelnasta anker-
remontoar-Roskopf, trpežno
kolesje, gl. 2-45, enaka iz
pravega srebra gl. 3-95,
ista z dvojnatinim tršim sre-
brnim močnim pokrovom
gl. 6-50 in naprej.

St. 505. Prava srebrna cilin-
der-remontoar, trpežno ko-
lesje in močni pokrovi, gl.
4-85, ista z dobrim anker-
kolesjem gl. 5-95 in naprej.

114-22

164-10

**Trgovina z železnino in špece-
rijskim blagom**

**„MERKUR“
Peter Majdič
v Kranju**

**Zaloga najtrpežnejših
voznih plahnt in pokrival Prodaja tomaževe žilindre.
za komate.**

Stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in drugimi pri-
tiklinami se takoj odda v najem.

Več se poizve v trgovini «Merkur»
v Kranju. 213-1

Meblirano sobo

s prostim vhodom, če možno s hrano, išče
nek gospod. 210-2

Naslov pove upravnistvo «Gorenjca».

70-30

MEMBRE DE JURY HORS CONCOURS

**Zobo- tehnični atelje
Oton Seydl**

**pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju**

Zobovja, tudi ne lore-da bi se odstranile
nine, z ali brez nebné plošče, iz **kavčuka**
kakor tudi **zlata**, dalje **vrvnalnice** in
obturatorji se izvršujejo po **najnovejših**
metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu
in **cementu** kakor tudi vse **zobozdrav-**
niške operacije izvršuje tu **specijalist.**
Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Josip Pogačnik
krojaški mojster
Radovljica št. 41
Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občin-
stvu svojo delavnico v iz-
delovanje vrst **oblek za**
gospode, uradniških uni-
form, salonskih, turistov-
skih in kolesarskih oblek

in **ogrinjal ter havelokov.** Vedno bo-
gata zaloga angleškega, francoskega in
brnskega sukna. Naročila se izvršujejo
po najnovejšem kroju točno in poceni.
Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro
in natančno mero se jamči. Specijalist
v izdelovanju **frakov** in salonskih oblek.
Istotam se dobe tudi vsakovrstni **dež-**
niki in **solnčniki** najboljšega izdelka
ter se sprejemajo tudi popravila. 80-25

Narodna društva, uvedite „Vseslovenski legitimacijski list“, ki se prodaja v korist družbe sv. Cirila in Metoda! Naročila in informacije naj se pošiljajo na naslov: Odsek za vseslovenski legitimacijski list, Dunaj VIII./1. Alserstrasse 7. II. 17.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi uljudno naznanjam, da bi bil primoran zaradi prevelike hišne najemnine v sedanjih razmerah cene svojih izdelkov zdatno zvišati, s čemur bi bili moji odjemalci obteženi. Pomagati sem si mogel edino le s tem, da sem se preselil v hišo nakdanjega umetnega mizarja gospoda Ivana Pintarja, poleg stare znane mesarije po dom. «Kodelač» v Grabnu.

Nadejaje se, da me bode sl. občinstvo še nadalje z velecenjenimi naročili počastilo, posebno, ker bodem cene še znižal

beležim z odličnim spoštovanjem

Ivan Wohlgenuth

sedlar, pleskar in tapetnik v Kranju, Kokrško predmestje št. 7. 172—8

Prodaja vina.

Imam v kleti več sto hektolitrov pristnega belega in črnega vina, domače rakije, brinovca in finega olja po primerno nizkih cenah.

IVAN PUJMAN 189—7

vinogradnik in trgovec, Vodnjan-Dignano Istra (c. kr. državne železnice).

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko inženjersko podjetje.

Zično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vešna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike itd.

Specijaliteti: 103-75

valjični zastori (Rollbalken).

Izšla je

„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za janje najokuprivišnjejših jedi domače in tuje kuhe, ima 8 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjaškega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in konečno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 10—58

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

pošilja naprej ali s poštnim povzajem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 60 v, 36 stekleničic (3 ducati) 12 K 40 v, 48 stekleničic (4 ducati) 16 K, 60 stekleničic (5 ducator) 18 K. Manj od 12 steklenic se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z uprav sijajnim in najboljšim uspehom proti susici, zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamoklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodenju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolečinah. — Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 vin., 4 originalne steklenice 5 K 80 vin., 6 originalnih steklenic 8 K 20 v.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 104, Slavonija.

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najprijubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meštanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 107, Slavonija. — Denar se 121—18

Čitaj! Naročil Ne bo ti žal!

Tapetnik in preprogar

Drag. Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske mizarске zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovan z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904. 136-63

Večkrat premirano!

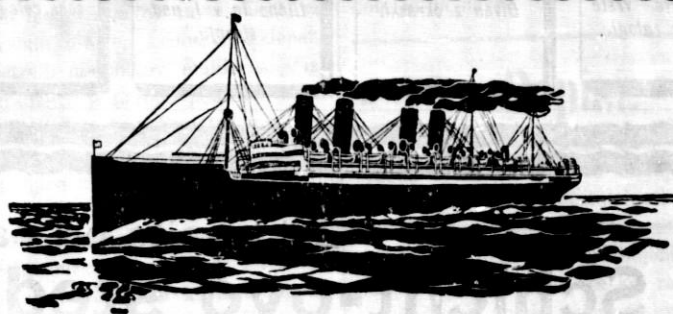
Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča 98—23

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov

v Ljubljani.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki 'Severnonemškega Lloydja'

iz Bremena v New-York

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse. — Prekomorska vožnja traja 5 do 6 dni.

Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARD TAVČAR-j v Kolodvorskih ulicah št. 35

nasproti občeznane gostilne «Pri starem Tišlerju».

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba pošena, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexico, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progji iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd. 186—6

Berite.

Pozor.

Singerjevi šivalni stroji.

Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
 Original Singer šivalni stroji so neuprljivi za obrt in domačo rabo.
 Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratovistihih.
 Original Singer šivalni stroji so neprekosljivi glede trpežnosti in zmožnosti.
 Original Singer šivalni stroji so posebno pripravni za moderno umetno vezenje. Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno umetno vezenje Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

Singer Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 4.

7-24

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogle dala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žilnatega omrežja, afričanske trave all žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špecialitete v nevestinih baiah. Veliki prostori, prtilično in v l. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalnik, miza, stensko ogledalo.

184-27

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Sampret, tiskarna v Kranju.

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

185-22

Dobiva se povsod!

JURI! SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)